

Məzahir ƏHMƏDOĞLU

GƏNCLİYİMİZ – PROBLEMSİZ GƏLƏCƏYİMİZ...

Bir neçə il bundan əvvəl ictimaiyyətin diqqəti çox ciddi məsələyə yönəldildi. Televiziya və mətbuat yeniyetmələrin, orta məktəb şagirdlərinin bir çox hallarda ,hətta dərs zamanı internet klublarında və digər məkanlarda vaxt keçirmələrini məktəb-şagird-valideyn müstəvisində çözməyə cəhd göstərdi.O vaxtlar hər evdə , hər yerdə internet olmurdu.Daha sonra bu məqsədlə telereydlər təşkil edildi, polisın də köməyinə ehtiyac duyuldu, müəyyən məhdudiyyətlər və qadağalar qoyuldu. Bakı şəhərindəki vəziyyət xüsusi nəzarətə götürüldü, pedaqoji kollektivlər hərəkətə gətirildi.Bir müddət sonra isə bu mövzu aktuallığını itirdi. Artan internet xidməti və böyüklü-uşaqlı əllərdəki telefonlar xüsusilə yeniyetmə və gəncləri dərstdən , idmandan, kitabdən, qəzetdən-yaxşı nə var hər şeydən uzaqlaşdırmağa başladı.

Yeniyetmə və gənclərin təlim-tərbiyəsində, dünya görüşlərinin formalaşmasında məktəbin rolu və gördüyü işlər təbii ki bu istiqamətdə bütün tələbatı ödəyə bilməzdi. Bu məsələ cəmiyyətin ən həssas çevrəsinin müntəzəm diqqətində qalmalıdır.Yəni, mövsümü xarakter daşmamalıdır.

Mən əvvəllər də bu mövzuya üz tutmuşdum.Oxşar situasiyalara müxtəlif yönərlərdən müqayisələr və açıqlamalar gətirməklə səbəbləri axtarmağa cəhd etmişdim.Demişdim ki, bu gün cəmiyyətdə müəyyən nigarancılıq doğuran və ya doğurmalı olan məsələlərdən biri də gəncliyin arzulanan fəallıqda görünməməsidir. Yəni, istər orta məktəblərdə, universitetlərdə, istərsə də çoxsaylı işçisi olan kollektivlərdə uşaq və gənclər təşkilatlarının mütəşəkkiliyi müəyyən formallıq çərçivəsindədir. Təbiətsevərliyə, diyarşünaslıq bilgilərinə , kitab muzakirələrinə, disputlara, müxtəlif təntənəli gün və bayramların gerçək iştirakçılılığına coşğu və entuziazm istənilən səviyyədə deyil. Pərakəndəlik və ayrı-ayrı tədbirlərin uğurları ümumi istiqamətlərdə bütünləşə bilmir.

Deyək ki, SSRİ -nin süqutu ilə yanaşı, pioner və komsomol təşkilatları,eləcə də o dövrlərdə müəyyən funksiyalara malik analoji qurumlar da ləğv edildi.Ancaq həmin təşkilatların bazasında başqa adlarla yeniləri yarandı axı.Onların formalaşmasına, cəmiyyətdəki aktivliyinə onillərmi gərəkdir?

Burada nə etsən də dönüb geriye baxmaq zərurəti yaranır.Yəni, o vaxtlar ideoloji baxımdan qeyri-müəyyən istiqamətin formalaşmasına rəğmən, ümumi bir təntənə , birlik, vətənpərvərlik, lap elə beynəlmilləçilik prosesi qurultaylarsız və bayramlarsız da qəbul edilib anlaşıldı. Elə bu təşkilatların öz daxilində bir coşqu, bir mütəşəkkillik yasanırdı. Pioner, komsomol düşərgələrinin, inşaat dəstələrinin nə ziyanı olurdu? Həm də ədalət naminə deməliyə ki, bu birlik , bu vətənpərvərlik isterik faşizm ideyalarından çox-çox uzaq və həm də səmimi idi. Elə bu birliyi və hərəkətililiyi yaradan , formalaşdıran da həmin o gəncliyə, onun tərbiyəsinə yönəldilmiş dövr ideologiyasının iç qatlarındakı müəyyən işıqlı cəhətlər idi.Yəni, bir çox məqamları çıxmaq şərtilə başdan-başa mənfur deyildi. Bu, mürəkkəb ideoloji mexanizmin işıq gələn tərəfi idi. Dövrün çərçivəli ideoloji təbliği, öyrədilməsi ilə yanaşı, gəncliyə əldə edə biləcəyi istənilən ədəbiyyatı oxumaq imkanı da verilmişdi. Gəncliyin əlindən elmi və bədii kitablar düşmürdü.Əksəriyyətin oxuyub öyrənmək , dünyanı dərk etmək istəyi vardı.İndi informasiya mənbələrinin bu qədər açıq və üzdə olduğu zamanda həmin ənənələrin də alt-üst olması ağırlı məsələdir. Demirəm yenidən pioner şeypurları səslənsin, komsomol iclasları keçirilsin. Bütün bunlar bir daha heç xatırlanmayacaq da. Bunların əvəzinə daha üstün və faydalı təlim metodları , funksional tədbir ideyaları, formaları mövcuddur.Ancaq bütün bu məsələlərə eyni ciddiliklə yanaşılırmı? Bir baxın, müasir gəncliyin əsas hissəsi daha çox hansı istiqamətlərə meyillidir?

İndi biz ayrı bir ölkəyik. Müstəqil Azərbaycanın müstəqil cəmiyyəti və siyasəti inkişaf etməkdədir. Bəs bu cəmiyyətdə gəncliyimizin mövqeyi nədən ibarətdir? Bu sualı təbii ki, bütün çaraları ilə qavramaq, araşdırmaq çox da asan məsələ deyil. Ancaq üst qatda dayanan bəzi mətləblər var.Bugün Azərbaycan gəncliyinin cəmiyyətin inkişaf yollarında arzuladığımız monolitliyini görüb duymaq mümkündürmü?

Vətənpərvərlik, Vətənin, xalqın yolunda şəhid olmaq kimi ali məqamlar, əlbəttə bəşəri keyfiyyətlərdir. Ancaq həyatımız təkcə bundan da ibarət deyil. Məqam yetişəndə bu ,hər bir vətəndaşın qəlbində özünəməxsus oyanış vardır. Qarabağın azad edilməsində gənclərimizin Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə göstərdikləri şücaətlər , fantastik döyüş anları xalqımızın birlik və xarakter simvolunu əks etdirdi. Bütün dünyaya öz sözünü deyə bilən belə bir xalqın, belə bir dövlətin gəncləri həyatımızın digər sahələrində də özünü layiqincə göstərməlidir. Unutmayaq ki, müharibə istisna haldır.Bu mənada əlaqədar təşkilat və qurumlar gəncləri həyata təkcə hərbi vətənpərvərlik mövzuları ilə deyil, cəmiyyət üçün hər sahədə faydalı vətəndaş olmağa yönəltməyin yollarını daha mükəmməl forma və metodlarla müəyyənləşdirməlidirlər. İnsan kapitalı amili hər zaman aktual olaraq qalır.

P.S. ... Xüsusi ilə uşaqları, yeniyetmə gəncləri daha çox elə məktəblərdə öyrətmək lazımdır; fənləri də, vətənpərvərliyi də, idmanın, sağlamlığın üstünlüklərini də, insanlığı, dostluğu, bəşəri xüsusiyyətləri də ... Repetitorlar uşaqlara yalnız öz fənlərini valideynlərdən aldıqları pul müqabilində öyrədirlər. Bu, təhsili davam etdirmək üçün müəyyən qədər yetərli olsa da, əsl vətəndaşlıq məktəb və valideyn tandemi ilə formalaşmalıdır. Üstəgəl gənclər təşkilatları, kitabxanalar, muzey və sərgilər, özfəaliyyət dərnəkləri, xüsusi önəm daşıyan disputerlər...
Formallıqdan uzaq olmaqla!